

Załącznik do Uchwały nr 1/23
stałej grupy roboczej sprawiedliwej transformacji
(regionu wałbrzyskiego) powołanej w ramach
Komitetu Monitorującego programu Fundusze
Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027
z dnia 6 listopada 2023 r.

**Apel grupy roboczej ds. sprawiedliwej transformacji do członków Komitetu Monitorującego programu
Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027 dotyczący wykluczenia w kryteriach
kolejnych naborów konkursowych oraz pozakonkursowych związanych z podniesieniem efektywności
energetycznej w budownictwie mieszkaniowym i ciepłownictwie pierwotnej biomasy drzewnej jako
dopuszczalnego paliwa**

Szanowni Członkowie Komitetu Monitorującego programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027,

grupa robocza ds. sprawiedliwej transformacji działająca przy Komitecie Monitorującym podjęła uchwałę w formie Apelu niniejszej treści do KM w sprawie wykluczenia w kryteriach kolejnych naborów konkursowych oraz pozakonkursowych związanych z podniesieniem efektywności energetycznej w budownictwie mieszkaniowym i ciepłownictwie pierwotnej biomasy drzewnej jako dopuszczalnego paliwa.

Promowanie biomasy drzewnej jako zrównoważonego, zielonego paliwa jest jedną z przyczyn intensyfikacji wycięć i pogarszającego się stanu ekosystemów leśnych. Pozyskiwanie biomasy potęguję presję, jaką gospodarka leśna wywiera na ekosystemy: prowadzi do suszy, zaburza integralność ekosystemów leśnych, negatywnie wpływa na różnorodność biologiczną, przez uszczuplenie zasobów martwego drewna prowadzi do degradacji lasu. Poniżej definicja biomasy drzewnej, pierwotnej i wtórnej.

Biomasa drzewna: Jest to drewno lub pozostałości po pracach leśnych pozyskane z lasów w celu produkcji energii, a także drewno i produkty uboczne z przemysłu przetwórstwa drewna. Za biomasę drzewną uznaje się również drewno pokonsumpcyjne. Jeśli biomasa drzewna została pozyskana bezpośrednio do celów energetycznych, to nazywa się ją pierwotną. Jeśli jest produktem ubocznym przemysłu przetwórstwa drewna (np. trociny, zrżyny) lub drewnem pokonsumpcyjnym – określa się ją jako wtórną. Rozróżnienie na biomasę leśną pierwotną i wtórną jest kluczowe dla wyjaśnienia wpływu tego paliwa na klimat i przyrodę.

W przypadku Polski, zgodnie z danymi publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, biomasa drzewna jest głównym rodzajem biomasy stałej spalanej w Polsce w celu produkcji energii. Odpowiada ona za 79,5% energii pierwotnej z biomasy stałej zużywanej w Polsce (dane za rok 2021 na podstawie "Gospodarki Paliwowo Energetycznej Polski w latach 2020-2021"). Paliwa odpadowe stałe (w tym biomasa rolnicza)

odpowiadają za 15,2% zużywanej energii pierwotnej a odpady komunalne za pozostałe 5,3%. Według GUS, rocznie spalane jest ponad 33 mln m³ drewna. Biorąc pod uwagę, że do produkcji materiałowej wykorzystywane jest ok. 24 mln m³ drewna, średnio rocznie, 60% biomasy drzewnej zużywanej w naszym kraju jest spalane. Dalsze wspieranie finansowe spalania biomasy doprowadzi do sytuacji w której będziemy zmuszeni przez długie dekady zaspokajać na nią popyt, co przyczyni się do dalszej presji gospodarczej na pozyskanie drewna w lasach. Biomasa leśna nie jest neutralnym klimatycznie źródłem energii. Jej spalanie, na jednostkę wygenerowanej energii, emituje do atmosfery więcej dwutlenku węgla niż spalanie paliw kopalnych – 100% więcej w porównaniu do gazu kopalnego, ok. 20% więcej od węgla kamiennego. Ponowne związanie dwutlenku węgla wyemitowanego przy spalaniu biomasy przez odrastające drzewa, trwa od kilku do ponad stu lat, w zależności od rodzaju i pochodzenia drewna.

W ramach wsparcia z Funduszy Europejskich należy dofinansowywać OZE wraz z termomodernizacją budynków i wykluczyć finansowanie inwestycji uwzględniających pierwotną biomasę drzewną jako zastępcze źródło energii w przypadku braku pokrycia zapotrzebowania na ciepło/prąd przez OZE instalowane w projektach. **W kwestii użycia biomasy w ciepłownictwie i energetyce FEDS 2021-2027 powinien wspierać tylko te inwestycje, w których spalana będzie wyłącznie biomasa pochodzenia rolniczego lub w przypadku biomasy drzewnej biomasa wtórna.** Użycie pierwotnej biomasy drzewnej w ciepłownictwie i energetyce będzie się wiązać z większą presją na lasy i konsekwencjami dla środowiska i klimatu.

W związku z powyższym grupa robocza do spraw sprawiedliwej transformacji kieruje Apel do członków KM w celu wprowadzenia w przyszłych kryteriach naborów takich zapisów, które wykluczą stosowanie pierwotnej biomasy drzewnej w projektach dofinansowanych w ramach FEDS 2021-2027.

W imieniu członków grupy
Przewodniczący grupy ds. sprawiedliwej transformacji
Roman Szełemej